

Folketingets Finansudvalg

Bilag	Journalnummer	Kontor
	403.Vestbalkan.2-5.	Naboskabsprogrammet 11. januar 2006

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2006 afgives tilsagn på 75 mio. kr. i støtte til første fase af et lokalt økonomisk udviklingsprogram i Bosnien-Herzegovina og Serbien-Montenegro.

Forslaget medfører ikke merudgifter i forhold til det beløb, som allerede er bevilget på finansloven til det bilaterale naboskabsprogram.

- b. *Baggrund*
Den økonomiske udvikling i Serbien-Montenegro og Bosnien-Herzegovina er endnu præget af et halvt århundredes planlægningsøkonomisk styre samt af konflikterne i sidste årti. På trods af politisk stabilisering og reformer i begge lande er de økonomiske pejlemærker fortsat under 1990-niveauet og betydeligt under nabolandenes.

Den væsentligste udfordring for de to overgangsøkonomier er nu at skabe generel økonomisk fremgang, der kan bidrage til at understøtte demokratiseringsprocesserne blandt andet ved at nedbringe den omfattende arbejdsløshed. Økonomisk udvikling vil samtidig kunne medvirke til at nedbryde skillelinjer både indenfor og imellem landene.

Som andre overgangsøkonomier er landene præget af en række store statsejede virksomheders lukning, og udviklingsstrategierne prioriterer derfor forbedring af rammevilkårene særligt for små og mellemstore virksomheder, der skal være lokomotiv for generel økonomisk udvikling. Strategierne fremhæver reformer af lovgivningen, forbedringer af samspillet mellem den offentlige og den private sektor, samt mere direkte støtte til virksomhederne i form af forbedrede serviceydelser, herunder adgang til kreditordninger, virksomhedsrådgivning m.m.

I overensstemmelse med de lokale udviklingsstrategier vil bevillingen fremme rammebetingelserne for små og mellemstore virksomheder i Serbien-Montenegro og Bosnien-Herzegovina. Bevillingen vil særligt fokusere på to regioner i de to lande med høj koncentration af hjemvendte flygtninge og internt fordrevne med henblik på at understøtte demokratiserings- og integrationsprocesserne. Denne indgangsvinkel er yderligere accentueret i Bosnien-Herzegovina, hvor indsatsen understøtter den økonomiske regionsopdeling, der er grundlagt på statsniveau med

henblik på at skabe en enhedsstat. Den økonomiske regionsopdeling går således på tværs af entitetsgrænserne i Bosnien-Herzegovina mellem Republikken Srpska og Føderationen.

Projektbeskrivelse

Det overordnede formål er at bidrage til socialt balanceret økonomisk udvikling i to regioner i henholdsvis Bosnien-Herzegovina (den økonomiske region nordvest) og Serbien-Montenegro (Nišava-distriktet).

Programmet vil støtte følgende områder, som er gensidigt supplerende: 1) Forbedring af erhvervslivets rammevilkår og 2) Støtte til små og mellemstore virksomheder.

Ad 1) Formålet med støtten er at forbedre samspillet mellem erhvervslivet og kommunerne i de to regioner. Både den offentlige og private sektor er ved at gennemgå omstillingen til markedsøkonomi. Det nødvendige lovgivningsmæssige grundlag er gradvist ved at være på plads, men på lokalt plan er der behov for støtte til kapacitetsopbygning, således at de offentlige myndigheder er i stand til dels at implementere den omfattende nye lovgivning, dels til generelt at yde den nødvendige service overfor virksomhederne.

Bevillingen vil understøtte udviklingen af en lokal dialog mellem det offentlige og erhvervslivet, der kan medvirke til at identificere de områder i administrationen, der skal forbedres, samt mere generelt til at øge forståelsen hos kommunerne for erhvervslivets behov. På de identificerede områder vil bevillingen gennem kapacitetsopbygning, herunder twinning med danske kommuner, medvirke til at afhjælpe barrierer og unødigt bureaukrati i den offentlige administration og dermed sikre de grundlæggende rammebetingelser for gunstig økonomisk udvikling. Erfaringerne fra de to regioner vil løbende blive søgt overført til andre regioner i de to lande.

Ad 2) Formålet er at styrke små og mellemstore virksomheder i de to regioner ved at forbedre adgangen til virksomhedsrådgivning, kreditordninger, samt mere generelt ved at fremme samarbejdet mellem virksomheder. Begge landes små og mellemstore virksomheder er generelt kendetegnet ved manglende erfaring med og forståelse for forretningsførelse under markedsøkonomiske vilkår. Bevillingen vil derfor opdyrke primært privatbaserede konsulentfirmaer, der kan rådgive virksomhederne om eksempelvis virksomhedsplaner, eksport, EU-krav m.v. Endvidere vil samarbejdet mellem virksomheder ("linkage-programmer") blive fremmet med henblik på at opnå synergi-effekter og dermed forberede erhvervslivet på øget konkurrence og samarbejde indenfor EU. Endelig vil bevillingen forbedre adgangen til kredit, der regnes for en af de væsentligste hindringer for udvikling. Den nærmere udmøntning af kreditordningen vil blive fastlagt i programmets inceptionsfase.

På grund af manglende kapacitet hos de lokale myndigheder vil den finansielle programadministration blive sendt i privat udbud og blive varetaget af en såkaldt "financial management agent". Herudover vil der blive ydet rådgiverbistand gennem to internationale rådgivere, der vil bistå

lokale myndigheder og organisationer med international ekspertise inden for erhvervs- og institutionsudvikling.

Budget

Det samlede budget andrager 75 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Fremme af erhvervslivets rammevilkår	16,6 mio. kr.
Støtte til små og mellemstore virksomheder	42,3 mio. kr.
Financial management agent.....	2,5 mio. kr.
Rådgiverbistand	5,4 mio. kr.
Monitorering, reviews, revision.....	1,9 mio. kr.
<u>Uallokerede midler</u>	<u>6,3 mio. kr.</u>
<u>I alt</u>	<u>75,0 mio. kr.</u>

Bevillingen på 75 mio. kr. dækker første fase af et forventet 5-årigt udviklingsprogram (2006-2010) på i alt 150 mio. kr. Den følgende fase forventes budgetteret med 75 mio. kr. i 2007. To rådgivere ventes udsendt til Serbien-Montenegro og Bosnien-Herzegovina. De uallokerede midler ventes enten anvendt til fremme af erhvervslivets rammevilkår eller som støtte til små og mellemstore virksomheder indenfor områder, som ikke er endeligt identificeret ved opstarten af programmet.

Tilsagnet vil blive afholdt med 75 mio. kr. under § 06.11.19.30. Naboskabsindsatser på Balkan, i Kaukasus, Moldova og Tyrkiet.

Væsentlige risikoelementer

En risikofaktor består i valget af den økonomiske region nordvest i Bosnien-Herzegovina. Regionen omfatter kommuner i både Republikken Srpska (RS) og Føderationen og Republikken Srpska anerkender ikke den økonomiske region. Støtten vil imidlertid rette sig mod kommuner og virksomheder og ikke umiddelbart være afhængig af entitetsadministrationerne. På kommunalt niveau ventes der ikke samarbejdsproblemer på tværs af entitetsgrænserne.

Målopfyldelsen vil særligt være afhængig af, at tilstrækkeligt mange kommuner og virksomheder deltager konstruktivt i aktiviteterne.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en bevilling under naboskabsprogrammet, hvor totaludgiften overstiger 30 mio. kr.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2006 afgives tilsagn på i alt 75 mio. kr. i støtte til første fase af et lokalt økonomisk udviklingsprogram i Bosnien-Herzegovina og Serbien-Montenegro.

Tilsagnet vil blive afholdt af det beløb, som på finansloven 2006 stilles til rådighed under § 06.11.19. Bilateralt naboskabsprogram.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.